

MADE TO EXPLORE

THE PASS ROAD

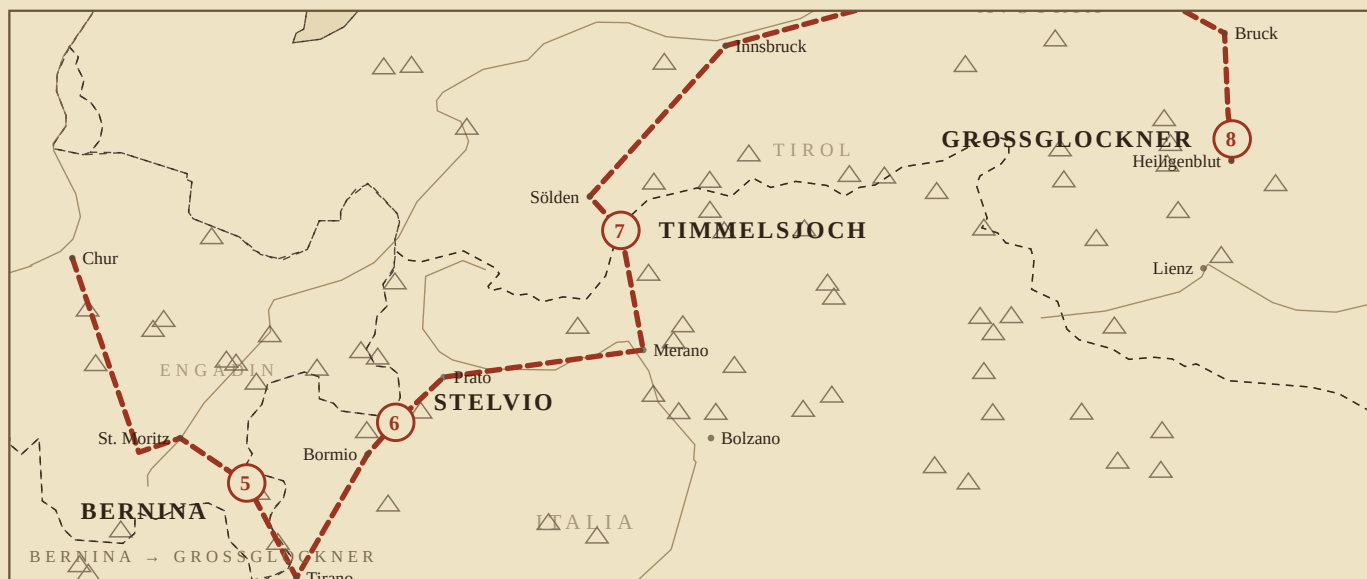
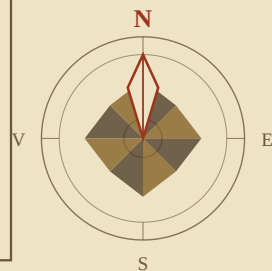
*Opt pasuri, de la Susten la Grossglockner,
drumuri construite unde n-ar trebui să fie
8 opriri · 900 km · cu camperul*

LEGENDĂ

- traseul cu camperul
- râuri
- pas de etapă
- afluenți

SCARA — KILOMETRI

0 25 50 75

*Între Gotthard și Bernina traseul coboară la Bellinzona și urcă înapoi prin San Bernardino
și Julier — două pasuri care nu au număr, dar au 2.000 de metri.*

1

SUSTEN

2.224 m — drumul construit ca să nu stea oamenii degeaba

PASUL	Sustenul e cel mai nou dintre pasurile mari și singurul construit fără motiv. Elveția l-a ridicat între 1938 și 1945, în plin război, ca program de ocupare a forței de muncă: nu lega nimic ce nu era deja legat. De asta e și cel mai frumos desenat — arhitecții au avut timp. La capătul superior, ghețarul Stein coboară până aproape de drum.
-------	---

CU CAMPERUL	Drum lat, curbe largi, parapete de piatră. E pasul cu care se începe tocmai pentru că nu cere nimic special de la un camper. Deschis de la sfârșitul lui iunie până în octombrie. Pentru noapte: Camping Gadmen, chiar pe drumul pasului, pe versantul dinspre Innertkirchen.
-------------	---

GRATIS	Ghețarul Stein se vede de la parcare de sub pas, iar poteca până la limba lui e o oră dus-întors. Tot drumul e un belvedere; nu există bilet nicăieri.
--------	--

LOC DE DORMIT	Camping · Camping Gadmen, Sustenstrasse, Gadmen · GPS 46.73811, 8.36228
---------------	---

| Susten → Innertkirchen → Grimsel, 45 km · ~1 h cu camperul. Cobori în valea Aare și urci imediat pe partea cealaltă.

2

GRIMSEL

2.164 m — pasul care produce curent

PASUL	Grimselul e un șantier hidroelectric care s-a întâmplat să aibă și un drum. Lacurile de acumulare Räterichsboden și Grimselsee, cu barajele lor din anii '30 și '50, au transformat trecătoarea într-o scară de apă. Drumul urcă printre ele, pe granit lustruit de ghețari, într-un peisaj care nu arată ca nimic altceva din Alpi — mai degrabă lunar decât alpin.
-------	--

CU CAMPERUL	Drum bun, cu tuneluri scurte și galerii de protecție. Parcare la Grimsel Hospiz, pe baraj. Coborârea spre Gletsch e abruptă și cu serpentine — treapta a doua, frână de motor. Pentru noapte: Camping Grund, la Innertkirchen, la poalele pasului.
-------------	--

GRATIS	Barajele se traversează pe jos. De la Hospiz, lacul de dedesubt și cel de deasupra se văd deodată. Iar la Gletsch, jos, vezi de unde a plecat ghețarul Ronului și unde a ajuns — o sută de ani de retragere într-o singură privire.
--------	---

LOC DE DORMIT	Camping · Camping Grund, Urbachstrasse, Innertkirchen · GPS 46.70191, 8.22593
---------------	---

| Grimsel → Gletsch → Furka, 15 km. La Gletsch cotești la stânga și urci din nou, imediat.

3

FURKA

2.429 m — cel mai înalt și cel mai gol

PASUL	Furka a fost construit în 1866 pentru poștă și pentru armată, și a rămas cel mai sălbatic dintre cele patru. Sus, la Belvedere, hotelul închis și grota de gheață sunt tot ce a mai rămas dintr-un ghețar al Ronului care ajungea, acum un secol, până la drum. Azi îl vezi mult mai sus, sub o pătură albă pusă vara ca să nu se topească mai repede. E cel mai clar loc din Alpi unde vezi ce se întâmplă cu gheața.
-------	--

CU CAMPERUL	Cel mai îngust dintre cele patru pasuri, cu porțiuni fără parapet și cu autobuzele poștale care au prioritate. Un camper de 7 metri trece, dar nu în viteză și nu în weekend la prânz. Deschis din iunie până în octombrie. Pentru noapte: Gotthard Camping, la Andermatt, la capătul coborârii.
-------------	--

GRATIS	Priveliștea spre ghețar de la Belvedere e liberă; grota de gheață are bilet. Pe versantul estic, spre Realp, trenul cu aburi al Furkăi trece pe lângă drum vara — se vede gratis, se ia pe bani.
--------	--

LOC DE DORMIT	Camping · Gotthard Camping, Gotthardstrasse 110, Andermatt · GPS 46.63151, 8.59125
---------------	--

| Furka → Realp → Andermatt → Gotthard, 35 km · ~45 min cu camperul. Andermatt e răscrucea: de aici pleacă patru pasuri.

4

GOTTHARD

2.106 m — pasul care a făcut Elveția

PASUL Gotthardul e motivul pentru care Elveția există ca stat: cine controla trecătoarea controla comerțul dintre Germania și Italia, iar cantoanele de la poalele ei s-au unit în 1291 tocmai ca s-o păzească. Drumul actual e din 1830, Tremola — vechea șosea pavată cu 24 de serpentine pe versantul sudic — e încă acolo, iar sub toate trece tunelul feroviar din 1882 și cel rutier din 1980. Trei epoci, un singur munte.

CU CAMPERUL Drumul nou e lat și fără probleme. Tremola, cea pavată, e deschisă și se poate face cu camperul, dar cu grijă: piatră cubică, serpentine strânse, și fără loc de trecut. Pentru cine vrea s-o facă, coborârea spre Airolo e sensul bun.

GRATIS Tremola se conduce gratis și e cel mai bun drum vechi din Alpi. Sus, în pas, lacurile și fortificațiile de război se vizitează pe afară liber; muzeul din vechiul hospiz are bilet.

Gotthard → Airolo → Bellinzona → San Bernardino → Chur → Julier → St. Moritz, circa 280 km · ~5 h cu camperul. Nu e o etapă, e o zi de drum peste două pasuri fără număr.

5

BERNINA

2.328 m — pasul cu tren

PASUL Bernina e singurul pas de pe traseu unde trenul e mai faimos decât drumul: Bernina Express, patrimoniu UNESCO, urcă la 2.253 m fără cremalieră, cea mai înaltă cale ferată de aderență din Europa. Drumul merge pe lângă șine. Sus, Lago Bianco, lăptos de la ghețar, și, vizavi, ghețarul Morteratsch care se retrage cu zeci de metri pe an.

CU CAMPERUL Drum lat, deschis tot anul, singurul de pe traseu. Fără probleme pentru camper. De la St. Moritz sunt 30 de minute până în pas. Pentru noapte: Campingplatz Morteratsch, la Pontresina, pe drumul spre pas.

GRATIS Lago Bianco și ghețarul se văd de pe drum. Poteca spre Morteratsch, de la gara cu același nume, e plată și liberă, cu bornele care arată unde era gheața în fiecare deceniu.

LOC DE DORMIT Camping · Campingplatz Morteratsch, Pontresina · GPS 46.46095, 9.93445

Bernina → Tirano → Bormio → Stelvio, circa 90 km · ~2 h cu camperul. Cobori în Italia, treci Tirano, și urci din nou în Valtellina.

6

STELVIO

2.757 m — patruzeci și opt de serpentine

PASUL Stelvio e cel mai înalt pas rutier din Italia și a fost construit între 1820 și 1825 de Imperiul Habsburgic ca să lege Lombardia de Tirol fără să treacă prin Elveția. Versantul dinspre Prato are patruzeci și opt de serpentine numerotate, unul sub altul, pe un perete de o mie de metri. E drumul care apare în toate listele cu cele mai frumoase din lume, și e primul care merită locul.

CU CAMPERUL Serpentinele dinspre Prato sunt strânse și înguste, iar un camper de 7 metri are nevoie de tot drumul la fiecare cot. Se face, dar cu răbdare și cu claxon înainte de curbele oarbe. Dinspre Bormio e mai lat. Deschis de la sfârșitul lui mai până în octombrie. Pentru noapte: Camping Kiefernain, la Prato allo Stelvio, la poalele serpentinelor.

GRATIS Cele patruzeci și opt de serpentine se văd toate deodată de sus, din pas, de pe terasa dinspre Prato — e imaginea pentru care se vine. Nu costă nimic. Sus e o tabără de tarabe; treci de ele.

LOC DE DORMIT Camping · Camping Kiefernain, Prato allo Stelvio · GPS 46.62463, 10.59191

Stelvio → Prato → Merano → Timmelsjoch, circa 110 km · ~2½ h cu camperul. Cobori la 300 de metri și urci înapoi la 2.500.

7

TIMMELSJOCH

2.509 m — drumul care a cusut la loc Tirolul

PASUL	În 1919, granița nouă dintre Austria și Italia a tăiat Tirolul în două. Timmelsjoch a fost construit între 1955 și 1968 ca să-l lege la loc, peste munte, între Ötztal și Passeier. E drum cu taxă și e conceput ca muzeu: cinci construcții de beton, la fel de îndrăznețe ca drumul, stau în puncte de belvedere și spun povestea trecătorii.
CU CAMPERUL	Drum cu taxă, cu limită pentru remorci și rulote — camperele sunt admise, dar verifică lungimea maximă la casă. Deschis din iunie până în octombrie, închis noaptea. Versantul italian e mai îngust. Pentru noapte: Camping Sölden, în Ötztal, pe versantul austriac.
GRATIS	Cele cinci stații de belvedere sunt incluse în taxă și sunt tot ce e de văzut. Sus, în pas, e un mic muzeu în stâncă de beton, la fel inclus.
LOC DE DORMIT	Camping · Camping Sölden, Wohlfahrtstraße 22, Sölden · GPS 46.95754, 11.01196

Timmelsjoch → Sölden → Innsbruck → Kitzbühel → Bruck, circa 260 km · ~4½ h cu camperul. Cea mai lungă etapă, pe văi, ca să ajungi la ultimul pas din nord.

8

GROSSGLOCKNER

2.504 m — primul drum construit doar ca să fie privit

PASUL	Grossglockner Hochalpenstraße a fost construit între 1930 și 1935, în plină criză, cu trei mii de muncitori, și a fost primul drum alpin ridicat cu scop turistic declarat: nu lega nimic, era destinația. Trece pe la 2.504 m la Hochtor, printr-un tunel scurt, și se termină la Kaiser-Franz-Josefs-Höhe, în fața ghețarului Pasterze și a celui mai înalt munte din Austria.
CU CAMPERUL	Drum cu taxă, lat, gândit pentru autobuze — cel mai ușor pas de pe traseu pentru un camper, și cel mai scump. Taxa e pe vehicul, pe zi. Deschis de la începutul lui mai până la începutul lui noiembrie, între orele afișate. Pentru noapte: Nationalpark Camping Großglockner, la Heiligenblut, la capătul sudic al drumului.
GRATIS	Tot ce e pe drum e inclus în taxă: belvederele, expozițiile, Pasterze. De la Franz-Josefs-Höhe, poteca coboară la ghețar pe jos, iar marmotele stau lângă parcare și nu cer nimic.
LOC DE DORMIT	Camping · Nationalpark Camping Großglockner, Heiligenblut · GPS 47.03697, 12.83907

Capăt de traseu, la Heiligenblut. Salzburg e la 150 km, Villach la 100, iar Veneția la 300 spre sud.

TRASEUL PE SCURT

Distanță	~900 km
Timp de condus	~16 h în total, fără opriri
Durată recomandată	10–14 zile
Pasuri numărate	8
Pasuri în total	11
Punct maxim	Stelvio, 2.757 m
Sens recomandat	vest → est
Perioada recomandată	iul–sep

DE ȘTIUT ÎNAINTE DE PLECARÉ

Pasurile înalte deschid între sfârșitul lui mai și sfârșitul lui iunie și închid în octombrie, în funcție de zăpadă; Timmelsjoch e închis și noaptea.

Elveția cere vinieta pe autostrăzi, nu pe pasuri; Austria are vinieta, iar în Italia autostrăzile se plătesc la barieră.

CÂND MERGI

Ideal: iulie–septembrie. Toate pasurile sunt deschise, zăpada a plecat de pe drum și nopțile sunt suportabile la 2.000 de metri.

Fereastra: pasurile înalte deschid între sfârșitul lui mai și sfârșitul lui iunie și închid în octombrie, în funcție de zăpadă. Grossglockner și Timmelsjoch au date fixe, celelalte se anunță de la o zi la alta.

De evitat: weekendurile din iulie și august la Stelvio și Furka — motocicletele vin cu miile și un camper în serpentine e obstacolul lor.

Iarna: traseul nu există. Doar Bernina rămâne deschis. Restul sunt sub zăpadă din noiembrie până în iunie.

TAXE ȘI VINIETE

Elveția: vinieta, obligatorie pe autostrăzi, nu pe pasuri. O plătești oricum, pentru că ajungi la Andermatt pe autostradă.

Italia: fără vinieta, autostrăzile se plătesc la barieră. Stelvio e gratuit.

Austria: vinieta pentru autostrăzi. Timmelsjoch și Grossglockner sunt drumuri private cu taxă proprie, plătită la casă, pe vehicul — pentru un camper sub 3,5 t tariful e de autoturism sau de autorulotă, după drum. Verifică grila înainte.

Toate cele trei taxe alpine se plătesc separat de vinieta și nu se înlocuiesc una pe alta.

UNDE DORMI

Campinguri sunt în toate văile de la poalele pasurilor: Innertkirchen, Andermatt, Airolo, St. Moritz, Bormio, Prato, Sölden, Heiligenblut. Sus, în pasuri, nu se doarme — e interzis sau imposibil, și oricum e frig.

Elveția tolerează o noapte în camper în parcuri în afara localităților, unde nu e interzis explicit; cantoanele diferă. Italia și Austria sunt mai stricte în zonele de munte. Pe traseul ăsta nu are rost: campingul e jos, la o oră de fiecare pas.

Noaptea la 1.500 de metri e rece și în august. Încălzirea pornită, apa golită dacă anunță îngheț.

Rezervare doar în august la St. Moritz și la Heiligenblut. În rest găsești loc.

CAMPERUL LA 2.500 DE METRI

Frânele Coborârile de 1.500 de metri diferență de nivel se fac în treapta a doua, cu frâna de motor, nu cu pedala. O frână supraîncălzită nu mai frânează. Oprești la jumătate dacă miroase a cald.

Lungimea Un camper de 7 metri trece pe toate cele opt pasuri. Peste 7,5 m, Furka și serpentinele dinspre Prato la Stelvio devin problemă reală. Remorcile sunt interzise la Timmelsjoch.

Combustibilul Se face plinul jos, în vale. Sus nu există benzinărie, iar consumul la urcare se dublează.

Vremea Pasurile se închid temporar la zăpadă, și ninge și în iulie. Verifică starea drumurilor în dimineața plecării, nu seara dinainte. Un pas închis înseamnă un ocol de o zi.

Gazul și altitudinea Buteliile de gaz funcționează normal la 2.500 m. Aragazul fierbe apa mai încet, atât.

Trece un camper de 7 metri pe toate cele opt pasuri?

Da. Peste 7,5 m, Furka și serpentinele dinspre Prato la Stelvio devin o problemă reală. Remorcile sunt interzise la Timmelsjoch.

Când se deschid pasurile alpine?

Pasurile înalte deschid între sfârșitul lui mai și sfârșitul lui iunie și închid în octombrie, în funcție de zăpadă. Grossglockner și Timmelsjoch au date fixe; celelalte se anunță de la o zi la alta.

Ce taxe se plătesc pe traseu?

Vinieta elvețiană, vinieta austriacă pentru autostrăzi, plus taxele separate pentru Timmelsjoch și Grossglockner, care sunt drumuri private. Stelvio e gratuit.

Cum se coboară în siguranță de pe un pas cu camperul?

În treapta a doua, cu frâna de motor, nu cu pedala. O frână supraîncălzită nu mai frânează; se oprește la jumătatea coborârii dacă miroase a cald.

REGULA TRASEULUI

*„Niciunul dintre drumurile astea n-a fost construit ca să fie frumos.
Au fost construite din frică, din foame, din orgoliu sau ca să țină oamenii ocupați.
Că sunt frumoase e un accident, și e singurul lucru pe care nu-l plătești.”*

Verificare documentară: septembrie 2026. Locurile, orele și condițiile se schimbă — verifică-le înainte de plecare.